

Turizm

Rehberliği

Rehberlik Eğitimi

8

Dr. Guntekin ŐimŐek
KTMU@2020

TURİST REHBERLİĞİ EĞİTİMİ

Rehberlik eğitimi henüz dünya genelinde belirli ortak standartlara kavuşmamıştır. İçerikleri benzerlik arz etmekle birlikte, süreleri, uygulama eğitimine verilen ağırlık, giriş ve mezuniyet koşullarında önemli farklılıklar görülmektedir.

DÜNYADA REHBERLİK EĞİTİMİ

Rehberlik eğitimi ülkeler bazında büyük farklılıklar göstermektedir. Bazı ülkelerde rehberlik yapmak için eğitim ve sertifika almak zorunluluğu var iken, bazı ülkelerde hiçbir koşul aranmamaktadır.

KANADA, PUERTO RİCO, İSKOÇYA, ABD, YUNANİSTAN,
İZLANDA, İNGİLTERE, AVUSTURYA, DANİMARKA,
FRANSA, ALMANYA, ENDONEZYA, AFRİKA (13 örnek)

Kanada

Kanada'da rehberlik eğitimi 1985 yılından beri resmi olarak yetkilendirilmiş olan Kebek Otelcilik ve Turizm Enstitüsü tarafından verilmektedir. Daha önceleri değişik kurumlar bu eğitim programlarını yürütebilmekteydi. Enstitü kursların içeriğini, seyahat acentaları birliği ile birlikte hazırlamaktadır.

Değişen pazar koşullarında sektörün ihtiyaçlarına yanıt verebilmek amacı ile 1992 yılında yeni düzenlemeler yapılmış ve rehber adaylarına en az 3 dil bilmeleri zorunluluğu getirilmiştir. İngilizce ve Fransızca mutlak bilinmesi gereken diller olarak belirlenmiş ve ilave bir dil daha istenmektedir.

Eğitim programının süresi 7 ay ve toplam 240 ders saatinden oluşmaktadır. Öğrencilerin ayrıca yapmak zorunda oldukları bireysel araştırma projelerini tamamlamaları gerekmektedir.

Kurslar iki yılda bir açılmaktadır. Böylelikle öğrencilere izleyen yılda aynı enstitü içerisinde düzenlenen tur yöneticiliği kursuna katılma fırsatı da yaratılmaktadır.

Yapılan sınav ve mülakatlar sonunda 30 aday kabul edilmektedir. Bitirme sınavları sektör ile, gerçek turlar kullanılarak, birlikte uygulamalı olarak yapılmaktadır. Lise mezunu ve turizm sektöründe veya insan ilişkileri yoğun bir alanda deneyimli olma şartı aranmaktadır

Puerto Rico

Puerto Rico Üniversitesi ve Rehberler Birliği'nin ortaklaşa düzenlediği toplam 200 ders saatlik kurs bitirilerek, rehber lisansı alınabilmektedir.

Lisansların her dört yılda bir yenilenmesi şartı vardır. Yenileme işleminin yapılabilmesi için yılda en az dört eğitim seminerine katılmış olmak gerekmektedir.

Rehberler Birliği her yıl süreleri 60-90 dakikadan oluşan farklı konularda 8-10 seminer düzenlemektedir. Eğitim ve lisans verme yetkisi 2002 yılından beri Rehberler Birliği'ne aittir. Birlik bu yetkiyi başta üniversite ve meslek kuruluşları olmak üzere ilgili kesimler ile koordineli olarak kullanmaktadır.

İskoçya

Rehberlik eğitimi İskoçya Turist Rehberliği Birliği tarafından organize edilmektedir. Mülakat ve dil sınavını geçen adaylar 4 günlük n eğitime alınmaktadır. n eğitim tamamlandıktan sonra sözlü sunum ve yazılı raporlarında % 60 başarı puanı alanlar, ğrenci olarak kabul edilmektedir. Eğitimler Edinburgh niversitesi tarafından verilmekte olup, eğitim süresi 2 yıl, toplam kurs saati 308'dir.

Birkaç hafta sonu uygulama turunun yanında 7'Œer günlük iki İskoçya turu yapılmaktadır. Mezunlara iki yıllık niversite diplomasına denk gelen sertifika verilmekte olup, bitirme sınavları 4 gün sürmekte ve yazılı, sözlü, uygulamalı, proje sunumu bölümlerinden oluŒmaktadır. Rehberlik yapmak için yasal olarak böyle bir eğitim ve sertifika zorunluluğu bulunmamaktadır. Ancak böyle bir yasal zorunluluk getirmeye yönelik çabalar sürmektedir

Amerika Birleşik Devletleri

Eyaletler bazında farklı uygulamalar vardır. Rehberlik yapabilmek için lisans sahibi olma koşulu arayan eyaletler;

- New Orleans, Louisiana
- Washington, DC
- New York City, New York
- Savannah, Georgia
- Charleston, South Carolina
- Gettysburg Battlefield, Pennsylvania
- Vicksburg Battlefield, Mississippi

Belge alma koşulları da eyaletlere göre değişmektedir. Washington'da eğitim ve yazılı sızlő sınavlar uygulanmakta, Louissiana'da 150 soruluk bir test sınavı yapılmaktadır. İsteyenler, turist rehberliğine yönelik özel kurslarda kendilerini geliştirmekte ve sınava hazırlanmaktadır.

Yunanistan

Yunanistan'da rehber olabilmek için devlete ait Turist Rehberliği Okulundan mezun olmak gerekir. Eğitim süresi iki buçuk yıldır. Mezunlar tüm Yunanistan'da rehberlik yapabilir. Okullar Atina ve Selanik'te bulunmaktadır. Talep olduğunda Rodos, Girit, Korfu, Midilli adalarında da 2,5 yıllık eğitim programları açılmaktadır. Yunanca'yı çok iyi derece kullanabildiğini belgeleyen Avrupa Topluluğu üyesi ülke vatandaşları programa kayıt yaptırabilirler.

Adaylardan lise düzeyinde diploma istenmekte, ayrıca yazılı ve sözlü yabancı dil sınavından 20 üzerinden 16 puan almaları gerekmektedir. Yabancı dilde başarılı olanlar Yunanca kompozisyon ve mülakat sınavına alınırlar. Bu sınavlarda 20 üzerinden 14 almaları istenir. Sınavlar üç yılda bir yapılır ve her okula 30-35 öğrenci kabul edilir.

Ders sayısı 25 olup, toplam ders saati 1040'tır. Müzelerde 110 saat ve ören yerlerinde 240 saat verilen dersler ile birlikte toplam 1390 saatlik bir eğitim uygulanmaktadır. Her dersin ayrı sınavları vardır. Dersler sömestre bazında okutulur

İzlanda

Turist Rehberliği Okulu 1976 yılında kurulmuştur. Eğitim programı, meslek örgütleri, sektör temsilcileri, eğitim bakanlığı ve okul öğretim kadrosundan oluşan bir grup tarafından oluşturulmaktadır. Eğitim süresi 2 yarı yıldan oluşan bir yılı kapsamaktadır. İki yarı yılda toplam 444 saat ders verilmektedir. Öğrenci olarak kayıt yaptırabilmek için 21 yaşında olmak ve yabancı dilde yapılan mülakat sınavını başarmak gerekmektedir.

Eğitim süresi boyunca çeşitli geziler yapılmaktadır. Birinci yarı yıl iki hafta artı bir hafta sonu olarak, ikinci yarıyılıda da 7 uygulama gezisi olarak düzenlenmektedir. Derslerin sınavlarından 10 üzerinden 7 alan öğrenciler o dersten başarılı sayılırlar. Birinci dönem sonunda okutulan dersleri kapsayan yabancı dilde sözlü sınav yapılmaktadır.

İkinci dönem sonunda, bir sunum ve 6 ile 8 saatlik etaplardan oluşan iki ayrı turdan oluşan uygulama sınavını başarmak gerekmektedir. Öğrenciler derslerde %80 devam mecburiyetini yerine getirmelidir. Mezuniyet öncesinde deneyimli bir rehber eşliğinde 6 günlük bir uygulama gezisine daha katılmaları gerekmektedir

İngiltere

Eğitimler Turist Rehberliği Kurumunun yetkilendirdiği özel firmalar tarafından verilmektedir. Bir yıl süren kurslarda toplam 200 saat ders yapılmakta, her hafta sonu uygulama gezisine çıkılmakta ve öğrencilere ödevler verilmektedir. Kurs sonunda sınavlar kurum tarafından düzenlenmekte, sınav jürisi rehberler, tur operatörlerinin temsilcileri ve öğretmenlerden oluşmaktadır. Kayıtlarda yabancı dil bilgisi ve turizm sektöründe deneyim sahibi olmak adaylara öncelik kazandırmaktadır

Avusturya

Ülke genelinde 300 ile 900 saat arasında değişen çeşitli kurslar mevcuttur. Eğitimciler, profesyonel rehberler ve belli alanlarda uzman akademisyenlerden oluşmaktadır. Bitirme sınavları en az ikisi rehber olan, dört kişilik bir heyet tarafından yapılır

Danimarka

Roskilde Üniversitesi tarafından 1 yıl süreli eğitim programı düzenlenmektedir. Program iki modülden oluşur. İlk modülü teorik dersleri içerir ve başarılı olamayanlar ikinci modüle geçemezler. Bir yabancı dil bilmek zorunludur. Bitirme sınavları Danimarka lisanı ve ilgili yabancı dilden yazılı ve sözlü olarak yapılır. Sınav komisyonu turizm sektörünün değişik kesimlerinin temsilcilerinden oluşur

Fransa

Fransa'da turizm eğitimi Eğitim Bakanlığı'na bağlı okul ve kurslarda, ayrıca özel kuruluşlara ait kurslarda yapılmaktadır. Özel okullarda, yardımcı rehberlik eğitimi gece kurslarıyla verilmektedir.

Profesyonel rehberlik ise, lisans düzeyindeki eğitimle verilmektedir. Fransa'da 3 adet üniversite seviyesinde otelcilik ve turizm yüksekokulunda rehberlik bölümü bulunmaktadır.

Almanya

Almanya'da yapılan bir araştırma rehberleri 2 gruba ayırmaktadır. "Uzman rehberler ve belirli bir konuda uzmanlık gerektirmeyen tur lideri olarak nitelendirilebilecek diğer rehberlerdir. Uzman rehberler, genellikle akademik unvana sahiptirler ve organizatörler tarafından "bilimsel inceleme gezisi" olarak sunulan seyahatlerde görevler yaparlar. Almanya'da da uzman rehberler lisans seviyesindeki eğitimle yetiştirilirler.

Endonezya

Rehberlik yapabilmek için devletin düzenlediği kursa katılmak ve belge almak gerekiyor. Belgesiz rehberlik yapılması yasaklanmıştır. Yeşil Rozet, Sarı Rozet ve Beyaz Rozet şeklinde sınıflandırılan üç tür rehberlik belgesi vardır. Yeşil rozet il içerisinde, Sarı Rozet eyalet genelinde geçerlidir. Beyaz Rozet ise belirli özel noktalar için uzman rehber anlamına gelir.

Yeşil ve Sarı Rozet 121'er saatlik eğitim programları sonunda, Beyaz Rozet 250 saatlik eğitim programı sonunda alınabilir. Sarı Rozet alabilmek için en az 3 yıl Yeşil Rozet ile rehberlik yapmış olma şartı vardır

Afrika

Afrika kıtasında Mısır dışında ciddi bir örgütlenme ve rehberlik eğitimi bulunan ülke yoktur. Senegal, Umman, Tunus, Etiyopya, Mozambik ve Uganda'da rehberlik yapan kişiler örgütlenme ve eğitim konusunda girişimlerde bulunmaktadır. Mısır'da rehberlik sendika düzeyinde örgütlenmiştir ve sendikanın rehberlerin gelişimine yönelik çeşitli eğitim programları bulunmaktadır. Mısır'da sendika üyesi rehber sayısı 9124'dür

TÜRKİYE'DE REHBERLİK EĞİTİMİ

Dünyada turist rehberliği eğitimi ve sertifikasyonunun ülkeler veya eyaletler bazında değişim gösterdiği önceki bölümde verilen bilgilerden anlaşılmaktadır.

Türkiye’de ise durum daha ilginç ve karmaşıktır.

Kültür ve Turizm Bakanlığı turizmin henüz yeni gelişmeye başladığı dönemlerde önemli bir eksikliğin giderilmesi yönünde sorumluluğunu yerine getirmek için rehberlik kursları düzenlemeye başlamış, bu kurslara katılıp mezun olan kişiler dışında rehberlik yapılmasını engelleyen düzenlemeler getirmiştir.

Üniversite düzeyinde 1970'li yıllarda yapılanmaya başlayan turizm eğitimi, 1990'ların ikinci yarısından itibaren turizmde branşlaşmaya yönelmiş, genel bir turizm personeli yetiştirmek yerine otel işletmeciliği, seyahat acentacılığı, yiyecek-içecek hizmetleri, rehberlik ve animasyon hizmetleri gibi alanlarda uzmanlaşmış mezunlar vermek üzere bölümler kurulmuştur. Bu süreç içerisinde turist rehberliği eğitimi üniversiteler düzeyinde ilk olarak iki yıllık meslek yüksekokulları bünyesinde yapılandırılmış, daha sonra lisans düzeyine taşınmıştır.

Türkiye'de yakın zamana kadar 10 üniversitede önlisans, 12 üniversitede lisans düzeyinde olmak üzere toplam 22 programda turist rehberliği eğitimi yapılmaktaydı. İkinci öğretim programları da dikkate alındığında her yıl önlisans düzeyinde 640, lisans düzeyinde 672 olmak üzere toplam 1312 öğrenci turist rehberi olmak üzere eğitime başlamaktaydı.

Bugün itibarı ile...

- Lisans Eğitimi: **27 farklı üniversitede**
- Ön lisans: **2** uzaktan öğretim; **22 farklı** ön lisans programı
- 2018 yılı doluluk oranlarına göre turist rehberliği programlarının doluluk oranı : **% 94,6**

Sertifika Programları: Lisansüstü eğitimi veriliyor olmasına rağmen sertifika programları halen yasada kendisine yer bulabilmektedir.

Ön Lisans ve Lisans Programları:

- 2016 Turizm Rehberliği Eğitimi Arama Konferansında; ***ön lisans ve lisans rehberlik programlarında ortak bir ders programının olmayışı, müfredat yetersizliği, bölümler arasından mesleğin kademeleri arasında geçişin bulunmaması*** ifade edilen sorunlar arasında gelmiştir;
- 2023 Türkiye Turizm Stratejileri Eylem Planı: “Turist Rehberliği eğitimi programının niteliğinin yükseltilmesi; Lisans düzeyinde turist rehberliği eğitimi veren okulların yüksek lisans düzeyinde uzmanlaşma eğitimine başlanması sağlanacaktır”

Yüksek Lisans Programlarının: (Tezsiz yüksek lisans programlarının amaca hizmet etmeyişi; III. Turizm Şurası’nda kaldırılması yönünde karar alınmıştır)

Bakanlık tarafından düzenlenen kurslar 25 Kasım 2005 Tarihinde çıkarılan yönetmeliğe kadar ulusal ve bölgesel olmak üzere iki düzeyde gerçekleştirilmiştir. Yeni yönetmelik kapsamında bölgesel rehberlik kaldırılmıştı, 7/6/2012 tarihli ve 6326 sayılı Turist Rehberliği Meslek Kanunu gereğince tekrar uygulamaya girmiştir.

<http://aregem.kulturturizm.gov.tr/TR,12907/profesyonel-turist-rehberligi-kurslari.html>

KIRGIZİSTAN'DA REHBERLİK EĞİTİMİ